

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границю.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по шні 20 с. від стрічки, а в «Надіславім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 3) с. від стрічки.

Страшене нещастє Росії і зго можливі наслідки.

(X) День 13-го цвітня був для Росії днем страшного нещастя і смутку. Росія як вже нашим читачам відомо, втратила не лише першостепенного начальника флоту Макарова, цілу залозу корабельну, між нею багато визначних штабових офіцирів і один з найбільших панцирників «Петропавловск» вартости около 20 мільонів рублів, славного живописця Верещагіна, але з сим нещастєм зависла над могутним російским царством ціла гроза необчислимих поки-що наслідків. Нема найменшого сумніву, що становище Росії на морі так якби вже рішене в її некористь і хоч би як строга цензура придавлювала потрясаюче і пригнобляюче вражінє викликане в царстві такою страшенною втратою, не дасть ся уже перед Европою досягність сеї події затаїти або зменшити, она може за собою потягнути цілий ряд необчислимих для Росії наслідків.

Передовсім починають зимні Англічани вихісновувати нещастє Росії, не оглядаючись зовсім на те, що цар Микола під час бурської війни видав приказ удержати мир з Англією за всяку ціну. Росія може собі тепер нагадати приповідку: так сьвіт платить! Для Росії не було тоді нічого лекшого, як Англічанам пригнобленим південно-африканською війною влізти до Індії і тоді Росія могла була все бажане виторгувати від Англії. А тепер англійский міністер-президент випросив собі в парламенті дозвіл ужити індийского війська і поза межами Індії, а державний секретар для Індії в промові вельми остро націхованій проти Росії назвав Тибет начеб то англійским займищем. Англійські жовніри вже вдерли ся в сю область і нанесли Тибетанцям важке поражєнє. Доси вважала Росія сю країну якби свою будучу займанщину і з сим вже майже освоїли ся Тибетани. Недавно було духовне посольство Далай-Лями в Петербурзі і загально уважали се послуханє на царским дворі яко признанє російської верховлади. Тепер хотять Англічани покористувати ся трудним положенєм Росії і находять до того добрих союзників в Китаю, а що найчуднійше, в Французах, котрі до недавна так одушевляли ся російско-французским союзом. До недавна ще ніхто не повірив би, що сей дводержавний союз Росії з Францією так скоро може розвіяти ся. Але з огляду на змінчиву вдачу Французів можна се собі витолкувати. Французам навкучило ся, що безнастанно були приневолєні давати позички для Росії. Тепер отже звернули ся они в сторону Англічан, а союз з Росією є на папері без всяких дальших зобовязань. Очевидно таку віроломність Франції відчуває гірко Росія, але єї трудне положенє не позволяє їй висувати із сего відповідні послїдовности.

Так як нещастє Росії на далекім Сході викликає для неї вельми немилі послїдовности в Тибеті, так само може се стати ся і на Балкані. Нема найменшого сумніву, що сими подіями покористують ся на

Балканським півострові, щоби знов там викликати нову ворохобню. Лише Австро-Угорщина своєю поставою зможе там удержати лад і мир і тепер може Росія оцінити, в якій пригоді стала їй Австрія. Але мимо того президент «благотворительнаво общества» в Москві, Спиридович, на зборах сего товариства висловив ся вельми згідно про Австрію, як би не рівновартну для Росії і вказував на те, нібито лише Росія піддержує Австрію, щоби она не розпала ся. Тимчасом гаспадин Спиридович бачить очевидно чуже під лісом, а не видить свого під носом. Пригоди навчать згоди і ми думаємо, що останнє лихо не буде без добра Росії. Добрі наміри і змаганя царя не можуть здійснити ся, позаяк в дорозі сему стоїть зацофана російська бюрократія і двірська камариля, почавши від Победоносцева, котрий є для Росії справдепній бедоносец. Що в російській суспільности нема спочуваня, нема одушевленя для япаньско-російської війни, се нічого дивного, бо тут голова держави відділений пропастію бюрократії і камарилі від суспільности. Навіть ті дрібні змаганя до поправи відносин в напрямі розширеня автономії в земствах зроблені перед двома роками з почину царя, ударемнено а голодуючі низші верстви суспільности в Росії зовсім не мають чим одушевляти ся для подій на далекім Сході. Се лихо, якого тепер зазнає Росія, не повинно бути без добра для неї. Росія повинна зрозуміти, що просьвіта, свобода і осьвідомленє широких верств суспільности, поправа важкої їх долі, свобода слова і віри зможуть відродити російське царство і з сего царства тьми може витворити ся новітна європейска держава на основі рівноправности народів і верств суспільних і що се дасть силу державі гнобленій нині і визискуваній продайним чиновництвом.

Поляки між собою.

В польській суспільности в Росії готувать ся якийсь рішучий вибух, якого першим проломом було повибиванє шпіб в палаті архиепископа Попеля і дальших членів комітету, який за ініціативою тогож єпископа заняв ся збиранєм складок на католицкий Червоний Хрест у теперішній війні. В виду сего, що відозва потайного «ржонду», яким є Ліга народова, радила здержати ся на разі з всякими демонстраціями, вшепольські органи зразу зганили сей вибрик, але відтак, побоюючись переліцитованя в шовіністичнім радикалізмі, оправдали сей поступок, а навіть пишуть в єго честь похвальні гимни. З сеї причини више Czas між иншим: «Кепско є в народі, у якого справи ідуть тим ходом. Заколот, огортаючий суспільність, відслонює ся чимраз виразнійше. Виразнійше, чим все инше відслонює ся однак одна характеристична черта. Бачимо, що «Ліга народова» завпаки сему, що голосить про себе, не є панею умів в Королівстві. Не має она ані послуху, ані поваги, якими любить чванити ся. Не розказує она горячим живлам, але є їх покірною слугою. Має відвагу висказувати в безіменних відозвах свою велику

радість з причини очікуваних погромів Росиян, але не має відваги сказати, що думає про бурди черни. Для уратованя позорів уросєної власти, готова до всяких уступок. Очаїдухи можуть сьміло позволяти собі. Нехай мечуть камінє, на кого їм подобає ся. Ліга може осудити їх в душі, але голосно до сего не признає ся. Все витолкує, увєвиннить все, все похвалить. Ліга піддула огонь, якого не уміє ошанувати і тепер она не розказує, а слухає».

На се відповідає Czas ovi Slowo polskie: «Хотячи ратувати рештки своїх впливів і свого становища, накликають тепер угодовці до «солідарности умірованих живлів», готові навіть до далеко ідучих компромісів, щоби тільки «збудувати запору против филі «вархольства». Але се їм не удасть ся, не поможе страшенє суспільности уросєними небезпечностями. Вага хвилі дійсно вимагає солідарности усіх живлів, всіх народових сторонництв і маємо надію, що се солідарність, фактично вже єствуюча нині, небавом буде означена у відповідний спосіб і утревалена навіть без компромісу. Однак для угодовців не буде в ній місця, бо она мусить опирати ся на згіднім пониманю в даній хвилі. Для угодовців в російским заборі надійшла хвиля, коли мусять «se soumettre ou se demettre», або піддати ся вимогам народовой опінії і політиці, отже виречи ся власної політики, або виречи ся лучности з польскою суспільностию і остати в сій суспільности, чим вже є властиво петербурскі угодовці — російским правительственным сторонництвом».

Япаньско-російска війна.

Рапорт адмірала Тога.

З Токіо подають телеграфічно урядовий рапорт адмірала Тога: Скомбінована наша флот розпочала, як було уложєне, дня 12. с. м. осьмий атак на Порт-Артура. Четверта і пята флотыля контрторпедовців, заразом четверта флотыля торпедовців і корабель «Корпмару» підплинули о год. 12. в ночи до візду Порт-Артура і мимо неприятельских рефлекторів, закинули там міні. Друга флотыля контрторпедовців побачила зі свитанєм дня 13. с. м. російский торпедовець і по 10-мінутній борбі затопила єго. Не було часу на ратованє залози, бо зближав ся російский корабель «Боян». Завважано також і другий російский торпедовець, коли плив в напрямі Лівятішан. Ми заатакували єго, але єму удало ся дістатись до пристани. З нашої сторони ранених є тільки двоє моряків. Трета ескадра досягнула до зверхної пристани Порт-Артура о 6. год. рано 13. с. м. і розпочала огонь на корабель «Боян», який також відповів огнем. Зараз таки вирушили з пристани російські судна: «Новик», «Аскольд», «Дяна», «Петропавловск», «Побіда» і «Полтава» та заатакували нас. Наша трета ескадра відповідала на огонь тільки від часу до часу і нарочно цофала ся раз-у-раз та в сей спосіб виманила неприятеля на 15 миль від пристани. В сій хвилі появила ся наша перша ескадра, яка третю ескадру за помочию телеграфу без дроту повідомила про неприятеля і заатакувала неприятеля, який почав цофати ся до пристани. Великий военний корабель типу «Петропавловска» паїхав на покинену нами міну і уляг в нищеню. О год. 10. мін. 22 ми заврили не-

приятельський корабель, який стратив на свободі рухів, але з причини замішання неприятельської флотії ми не могли ствердити його ідентичності. Неприятельській флотії удало ся дістатись до пристани. Крім повисше поданих, страсти неприятельської флотії були не знатні. Наша перша ескадра не дістала ся в обсяг неприятельського огню. О год. 1. пополудни наші судна цофнули ся, але були в поготові до нового атаку. Дня 14. с. м. наша 2, 4, і 5. флотія контрторпедовців і 9. флотія торпедовців, які получили ся о год. 3. рано, виявили ся знов перед Порт-Артуром о год. 7. рано. Але поза пристанею не було нігде видко ворожого корабля. Наша 1. ескадра прибула о год. 1. пополудни, найшла три покинені неприятелими і вчинила їх нешкідливими. Наші судна «Кашуга» і «Німін» брали перший раз участь в акції і удержували огонь через дві години. Коли нові форти в Лівятішан вчинено нешкідливими (?), наші кораблі цофнули ся.

Толки про катастрофу.

Як з повисшого рапорту видко, тенденційними є твердження англійської преси, немов то не міна а торпеди чотирох японських торпедовців знищили «Петропавловск». Але здає ся і рапорт адм. Тога розминає ся в правдою, бо російські мореплавні круги, іменно нащадки з «Петропавловска» твердять рішучо, що Японці ужили при останнім нападі на Порт-Артур підводних лодий. Американські як і французські дивізіони утверджують з цілою рішучістю, що Японці уживають підводних лодий. В наслідок сего Росія зажадала в новоїоркських документах викінчення давнішого вже замовлення підводних лодий. Підводні лодки пливуть на 3—4 метри під водою і через те є недосяжними для набоїв навіть найтяжшого калібру. Поверх води они ориєнтують ся в сей спосіб, що на руці, вистаючій понад уровень води, є прикріплене зеркало під 45° кутом, яке проєктуює видокруг перед собою на матове шкло на столику команданта судна, зовсім так, як в фотографічному апараті. Таке підводне судно можна ушкодити, знищивши цілним вистрілом згадане зеркало, не вчинявши нічо самій лодці, або хіба вибухом підводної міни. Однак підводна лодка може і міни оминати, бо за помочию електричних рефлекторів освітлює собі дорогу, хотяй вправді тільки на кільканадцять метрів. Є се отже страшне оруддє, яким можна безпечно підійти корабель навіть у внутрішній пристані і против якого на разі майже нема противоборони, крім сильних, дротяних сіток, які розтягають довкола кораблів.

Після катастрофи.

Новий удар потряс цілою Росією, але не ослабив її, як надіяли ся завзяті вороги, яких она має в жидівській і соціалістичній пресі. На доказ того наводять російські часописи настрої гр. Льва Толстого супротив теперішньої війни.

Др. Андрій Чайковський.

Із степеня на степень.

(Дальше).

— Ми розпочали спектаклі у перворядних містах на провінції. Сили були добрі, хоч і не всі заангажовані ставили ся, що побрали залічки, але у таких підприємстві годі без страт, се зрозуміле. З початку йшло добре, каса дописувала. Та відтак деякі зажадали підвищення гажі, раз навіть зірвали представлені і я мусів звернути публіці гроші. Тоді давали ми «Отелля». Ну і се би нічого і се лучає ся. Дирекції велось добре, отже не диво, що й актори хотіли, аби їм велось ліпше, я би сам так зробив. Але публіка обидилась. Ну, прошу, чим ту обиджались? Таж я гроші звернув! А то, бачите, послухали сплетнів одного негодяя. Він розголосив по шинках і реставраціях, що я романсею з акторками і то замужними. Ну, нехай би і так, то се повинно остати закулісовою тайною. Правда? Говорив дальше, що я неморальний чоловік, що з акторками по кнайпах волочу ся. Гадаєте, що се правда? Чи в тім що злого, що по спектаклю підупити гербати? Ба, що він ще говорив? Казав, що у мене нема найменшого таланту, що я пр-

Він так сильно інтересує ся війною, що оноді при непривітній погоді поїхав з Ясної Поляни верхом 28 кілометрів до Тули, щоби забрати часописи і зараз таки на місці прочитати телеграми. «Відай не задля Японців так горячив ся великий старець — пише «Кієвлянин» — ані не пручала ся в нетерпячці его «вселюдська душа», тільки его «руське серце», яке болить і ликує разом з сотками тисячів его братів, що жертвують свої труди і життя за честь та велич вітчизни». В нещастю видно всюду патріотичний підєм, який може більше визиває пожертвоваия, чим у Японців щасливі успіхи, які они празнують фестивалями в Токіо і даровими бенкетами для люду. — Як доносять з Петербурга, адмірал Скридлов, іменованій наслідником Макарова, попрацав ся вже з офіцерами чорноморської флотії і виїхав до Петербурга. Перед виїздом до Порт-Артура відбуде ще нараду з привбувшим з Порт-Артура адміралом Штарком і раннім полковником артилерії Заячківским, задля інформації про тамошні відносини.

На суші.

О скільки Японцям щастє само помагає на морі, о стілько на суші не удає ся їм нічо, мимо їх величезної перебіглости і шпигунської системи в перебраню то за Корейців, то за Китайців. Standard доносить, що Японці потерпіли знатний погром над рікою Ялю. Флотія адмірала Тоґо ескортовала — голосить поголоска — знатну скількість транспортних кораблів до лиману ріки Ялю. Росіяни дали їм вїєсти на сушу, а відтак напали їх в хвилі, коли 12.000 японських вояків стануло на березі і примусили їх до відвороту, при чім Японці понесли великі страти. Берлінський Local Anzeiger доносить, що в Харбїні зловлено коло залізничої лінії двох офіцерів генерального штабу, перебраних за Тибетанців. Найдено при них 30 кілограмів динаміту і прилади до зриваия шин. Оба поводиля ся дуже спокійно і признали, що мали намір анищити залізницю.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві в торник: руско-кат. Евтихія; рим.-кат. Емми вдов. — В середу: руско-кат. Георгія; рим. кат. Аґнети П.

— Доповнені вибори до галицького сойму в 10 повітах східної Галичини розписало намісництво на день 14. червня.

— Дописуватель «Дїла» в справі руского університету в чч. 65, 66, і 67. показав не лише незнанє нашої історії, як се виказав основно Руско-кат. св'ященник в статі п. з. «В обороні католицької Церкви» в 73 ч. «Руслана», але також незнанє наших політичних і парламентарних відносин. Досить звернути увагу на те, що він написав про Славянський Союз в державній раді, до котрого належать посли Барвінський і ин. від 1897. р. Кажє сей дописуватель, що «не бачить жадної користи з то-

го, що п. Барвінський і товариші вже кілька років сидять в слав. клубі», певно, що як довго обструкція спиняє всяку роботу в державній раді, то не лише Славянський Союз, але й ніякий инший хочби як численний не принесе ніякої користи. Але дописуватель «Дїла», а як він сего не знає, то повинна була се примітити редакція, що напр. відкрите тернопільської рускої гімназії 15. жовтня 1898. р. (отже серед курсу) послїдувала телеграфічним розпорядком міністра просвіти Білява лише під напором Славянського Союзу. Сей один факт свідчить, що дописуватель мало ознакомлений з нашими відносинами і тимто нема що з ним полемізувати.

— Сокільській стрій. Мундурова комісія львівського «Сокола» під проводом д. Боберського відбула в суботу 5½-годинне засіданє в справі порішення конкурсу розписаного на проєкти сокільського строю. Після условин конкурсу мундїр не може коштувати більше як 40 К, крій і окраси мають бути примінені до народних мотивів; мундїр має бути гарний і практичний. На конкурс надіслано 3 проєкти листові, лише з замітками, і 3 проєкти в зобрамь малюваними або моделями, означені кличками: «Спїлїдерт», «Гарзд!» і «В здоровім тілі здорові сили». Крім того комісія (а згл. її голова) постарала ся на показ о 4 гудульські сїраки, і кілька моделів чамарів. По оживленій дискусії ухвалено проєкт строю відмінний від надісланих і порішено предложити его комісії зложеної в делегатів всіх гімнастичних філій «Сокола» в краю, яка на запросини львівського «Сокола» має зібрати ся у Львові з початком маю. Сокільський мундїр після ухваленого проєкту виглядав би менше більше ось як: Шапка (на взір козацкої) з чорного сукна, в синім випуском, якого конєць прищиплений з боку в половині височини шапки сокільским емблемом, за яким стремить перо. Сорочка синя, звязана під шиєю шнурочками з кутасиками, або зі спинкою. Кабат з сивого сукна, з вложеним ковіїром, із шнуром, зашпаний на певтельки і шмуклерські гузики, якими кінчать ся нашівки по обох сторонах грудий тасьми з шутасю. Крій кабату з переду маринарковий, з заду сурдутовий з нашівками з шутасю. Кишені на полах скісні, нашивані шутасем, на кінцях рукавів карби з поппонокком. Панталїони, довгі до черевиків, з такого сукна що кабат, без лямпасів, з ремінцем. Пояс крайковий, 7 см. широкій, краски малинової, з жовтою клямрою на переді з повним монограмом «Сокола». — До оціночної комісії для надісланих проєктів на мундур в цілі признаия нагород ухвалено запросити: д-ра Коцюбу, проф. Шухевича, ред. Лопатинського, дир. Нагірного і проф. Алиськевича. Вкінці вибрано д. Михайла Іванця делегатом львівського «Сокола» до мундурової комісії, зложеної з делегатів гімнастичних філій «Сокола». Засіданє тревало від 8. год. вечер до пів до другої по півночі.

— З Бережан пишуть нам: На довірочних зборах дня 2. лютого с. р. вибрала бережанська українсько-руска громада за почином д-ра Еґена Олесницького та по вислуханю его реферату комітет для збираня складок на будову народного руского театру у Львові — з кругом діляния на бережанський повіт. Вибраний комітет розіслав як до місцевих так і замісцевих Русинів відповідні відозви, завзиваючи загал до участі в акції комітету та декларованя місячних датків (на три роки); до відозв долучено формулярї деклараций, що їх належало повипити та відіслати комітетови. Начате в сей спосіб

ме бовван! Сего вже йому ніяк простити не можу. Ви самі знаєте, який у мене талант. Тямите ту сцену в касарні? Я її ніколи не забуду. Се була, так сказати би, моя премієра. Уже бим йому і те простив, що він назвав мене піяком. Казав, що я кожної днини замість йти на проби, ходжу по шинках і що шпанса... Ну, прошу вас. Наше ремесло того вимагає, щоб випити рано. Я ворог всіх тих офіціальних сїдань з кавою, з чаєм або в молоком, брр... Чи вірите, що я би і тут не взяв до губи молока, коли-б не те, що ви мене запросили і я не хотів вам відмовляти... Вірите, чи ні? Я волю шось реального. Впрочім я шпанса не пив, лише коняк, а то велика різниця. Лікари ординують коняк недужим для підкріплення сил, а мені також того було треба. Іменно підкріпити сили, котрі сцена руйнує. І коли так о мені порозголошував в однім, в другім місці, то було а б с. Я таки спроміг ся дати «Отелля» і грав титулову ролю... І що ви скажете! — скрикнув Баєрський, хапаючи мене за руку — мене висвистали, хоча я грав... Боже, як я грав!... Ось маєте вашу публіку. Роби для неї все, а їй захочує ся печеного леду.

— Чому ж ви не нагнали того актора, що вам таку погану робив репутацію?...

— Я нагнав! Але трохи за пізно, бо і пізно дізнав ся про його сїлетні.

— Ну, а що ж стало ся з вашими грїшми?

— Тут і біда, мені решту грошей вкрали!
— Де? хто?
— От бачите, яка у нас публічна безпечність. В каварні украли, в ночі. І то нікого не було, лише самі члени театральної дружини. Кажуть, що я задрімав, але то чиста лож, бо я дуже чуйний і не засплю.

— Чого-ж ви на публіку нарікаєте?
— Чого? Мій талант висвистали і за що? Мій талант!...

— А щож ваш спільник?
— Лещинський? Він робив, що міг, т. є ми оба робили. Розбивав ся, та нічого не помогло. Прийшло до того, що перед вчєра зафантували всю гардеробу, реквізита, всі декорації за довги. Лещинський бігав між люди, щоб ратували, позичили, викупили, або бодай заручили, та зложили ся на виїзд, але і пес не гавкнув за нами. А я ще занедужав на моє нещастє. Вчєра видав послїдній крайцар на залізницю, щоб сюди приїхати. Поцтивий Лещинський дав мені останнє на дорогу. Приплентав ся я сюди, до шпиталю. Йду із залізничї пішки, та ледво душа в мені телєпає ся. Та там ще рано, мусів отут заждати та й з вами стрїнув ся... Нічого не варто для нашої публіки робити... Ніхто не вмів оцінити справдішного артистичного таланту. Найсильнійший огонь погасє, коли його обложити ледом. А наша публіка справді з ледяною душею...

діло виявило зглядно вдоволяючий результат — бо як з одного боку місцеві Русини досить численно надсилали декларації навіть на значнійшій квоті — так знова інтелігенція в повіта (святиченики, учителі і пр.) надіслала надмірно мале число декларацій, що комітет мусів сконстатувати з прикрим здивованем. Зазначити ту треба, що місцева інтелігенція мусить піддержувати цілий ряд товариств та інституцій в місті, що на неї спадає тягар чи радше обовязок вчащати на всякі вистави, концерти, відчити, платити вкладки до найменше кількох товариств та взагалі всяку акцію в місті грошево підпирати — наколи більшість сих обовязків не спочиває на замісцевих Русинах — для того немало вражає байдужність чи брак заінтересованя їх до акцій комітету. По сій причині звертає ся підписаний комітет ще раз до усіх патріотів бережанського повіта з горячим зазивом, щоб зволити в як найкоротшій часі надіслати до рук комітету декларації, зглядно жертви та ширити ідею здвигнення великого храму для рідного слова. Датки просимо слати на адресу: Товариство взаїмного кредиту «Надія» в Бережанах на книжочку ч. 372; декларації на адресу секретаря. — За Комітет: *Осип Білинський* голова, *Ольга Лонкевич* касир, *Витовт Гошовський* секретар.

Дня 23. цвітня с. р. відбудуть ся в Бережанах в сали «Надія» о 6. год. вечером перш загалні збори повозаснованої філії львівського товариства гімнастичного «Сокол» в Бережанах, на котрі запрошує ся до сцівучасті Сичи і Сокола. За комітет Соколів основателі: *Іван Рудницький*, *Леонард Будзиновський*.

— **Добродій Хведір Вовк**, професор академії суспільних наук в Парижі, бажав зложити зборку наших українських писанок для тамошного етнографічного музею. Хто із ВП. Земляків бажав би із своєї сторони причинитись до доповнення тієї збірки, за зробити Добродієви Хв. Вовкови велику, справді приятельську прислугу зволить ласкаво прислати підписаному різнородні писанки, з можливо докладним означенем місцевости, того хто робив писанки, та збирача. Кошти пересилки покриває сам підписаний. *Іван Раковський*, учитель гімназії в Коломиї.

— **3 Порохника** пишуть нам: Товариство «Просвіта» у Львові уділило чотири нагороди з фонду Всеєвітл. о. д-ра Івана Гробельського, крилошанина в Станіславові, призначені для пильних учеників 4-класової школи в Порохнику по 10 К піврічно, оксам дітям: Льву Грициній, Іванови Конечному, Ядвізі Орлович і Марії Прокопович. За сю милу крашанку на Великдень складають родичі дітий сердечну подяку о. фундаторови, а діти вшвеняють, що на другий курс напередки старати муть ся дістати добре свідочтво, щоб одержати стипендію. — Сьвяц. *Данило Бодревич*, руско-тат. катехит.

— **Виділ Товариства «українсько-руска Бурса» в Новім Санчі** має честь повідомити ВП. Родимців, котрі зволити набутти видані нашим Товариством записи позичкові по 5 корон, що в день Благовіщення Пресв. Богородиці т. є 7. цвітня 1904 відбуло ся перше вильсоване акцій доси розкуплених. Вильсовано отсі числа: 16, 17, 20, 34, 66, 71, 74, 75, 168, 169, 183, 241, 247, 249, 257, 258, 259, 264, 267, 376, 377, 378, 379, 283, 395, 396, 403, 406, 407, 425, 426, 427, 437, 442, 443, 546, 640, 650, 705, 767, 800, 805, 837, 838, 909, 921, 953, 954, 1085, 1095, 1103, 1111, 1135, 1201, 1211, 1231, 1260, 1448, 1449, 1450, 1463, 1466,

1475, 1476, 1582, 1669, 1692, 1749, 1750, 1843, 2034, 2075, 2076, 2111, 2117, 2119, 2123, 2150, 2151, 2169, 2185, 2230, 2341, 2355, 2368, 2512, 2568, 2590, 2635, 2649, 2708, 2714, 2724, 2790, 2791, 2793, 2824, 2843, 2859, 2872, 3004, 3053, 3071, 3074, 3078, 3080, 3120. — Властители наведених записів позичкових можуть кожної хвили надіслати до Виділу Товариства вильсовані числа, а Виділ відвотною поштою відішле їм належитість припадаючу по 5 корон за кожне вильсоване число позички а лихву заплащать безпечно ті маленькі бурсаки, як виростуть на славу Бога і пожиток Русі сьвятої. — Заразом звертаємо увагу ВП. властителей вильсованих записів позичкових, що если хто через три роки, почавши від дня вильсованя т. є від 7. цвітня 1904 до 7. цвітня 1907 не відбере належної їму квоти, то квота таа — після основи акту позичкового — переходить на власність Товариства. Вкінці заявляємо, що кромі оголошення в часописях наших властители вильсованих записів позичкових не дістануть иншого повідомленя, бо се наразило би нас на великі видатки. — Новий Санч, дня 15. цвітня 1904. *Линийський* голова, *Василь Яворський* контролор.

— **3 Відня** довозять нам: Українське робітничче товариство «Поступ» у Відні устроює вечерниці в пам'ять Тараса Шевченка котрі відбудуть ся 24. цвітня с. р. о 7. год. вечером в Reg sburger Hof I. Sonnenfelsgasse Nr. 2. В програму входять: Вступне слово, відчит, спів та деклямації. Пресимо о як найчисленнійшу участь. — *Комітет*.

— **3 Коломиї**. У д-ра Трильовського перевели оноті домашню ревізію радник суду Вісневський і заст. прокур. Дрогомирецький і забрали до перерегляненя новну скриню радикальних брошур. Чутка про сконфісковане револьверів є неправдива. — Радикали з повітів коломийського, сьвятицького, печеніжинського і косівського відбули оноті збори під проводом д-ра Трильовського і між иншим ухвалили «йти на власну руку» (!?) при доповняючих виборах до сойму. — Коломиїські соціялісти устроїли оноті віче, на яким в трех промовах, а між иншими д-ра Трильовського по руски, висловлено симпатію Японцям. По вічу зроблено овацію староству за дозвіл на віче. — Коломиїське староство розвазало пожарну «Січ» в Семаківцях. — Дня 10. с. м. арештовано Василя Бойчука, якого шукаю стежними листами. (За «Газет-ою коломийською»).

— **Порт-Артур здобутий!** З таким заголовком появил ся в неділю вечером надзвичайний додаток до львівського жидівско-магістратского органу Ділей. Польска публіка, жадна сензаций, вміть розхопила тисячі грубим письмом задрюкованих карток по 4 с за штуку. Тимчасом аларм був фальшивий і вимірений на кишеню, так як надзвичайне видаве берлінської Kreuz. Ztg., з якої Ділей взяв сю вість про здобуте Порт-Артура.

— **3 почти**. Від 15. цвітня 1904 вільно грошеві квоти до Росії пересилатя переказами поштовими і то до висоти 100 рублів. Переказова квота має бути виписана на переказі в рублях, а зложена в валюті коронній. Натомість перекази наданий в Росії до Австрії має звучати на корони, а то до висоти 254 К. Оплата виносить 25 с за кожних 25 К. Телеграфічні і експресові перекази виключені. На відтинку не вільно поміщувати ніяких кореспонденцій, натомість належить подати точну адресу надаючого (висилуючого).

Дирекція почт і телеграфів звертає увагу, що телеграми надавані до більших міст мусять мати точну адресу, аби їх можна було сейчас доручити.

— **Пекольна машина в Петербурзі**. Оноті в ночи вибух огонь в петербурскім готелі «Норд» напротив Николаївского залізничного двірця. Горіло в одній комнаті на четвертім поверсі. Коли до сеї комнати дістала ся огнева сторожа, найшла все знищене і в огни. Рами вікон і поміст були повиривані. Перед кількома днями замешкало там 2 мушин; одного з них, Казанова, найдено неживого, а другий пропав. Надто найдено відривки якогось механізму, котрий вказує, що в комнаті прийшло до вибуху пекольної машини.

— **Заміна відповідий**. Одна з американських часописий стратила двох постійних передплатників з такої причини: Батько близнючків запитав редакції, як найліпше поступати з дітьми в часі, коли їм ростуть зубки; другий питав ся, яким чином вигубити саранчу із свого города. По причині переміня прізвизч одержав перший таку відповідь: «Накрийте їх соломою, відтак підпаліть, а незабавки побудете ся непрошених гостей». Другий, що мав клопіт з саранчею, дістав таку раду: Дайте їм трохи рецинового олійку, а ясла натріть кусником слоневої кости.

— **3і сьвіта**. Мільонер Карнеджіє зложив 5 мільонів доларів на запомоги для родин тих осіб, що при ратованю других згнули, або для тих, що при ратованю других поранили ся. Запомоги будуть признавані Американцям. — В Маринлі арештовано трех анархістів: якогось фризиера і робітника за те, що на зборах чванили ся тим, що замордують французского президента Любета, і реставратора, в якого льокалю відбували ся збори. — На озері Скутарі, якого половина належить до Чорногори, а половина до Альбанії, побили ся чорногорські рибакі з альбанськими о право ловлі риби. В бійці згинув один Чорногорець а 5 Чорногорців і 4 Альбанців було ранених. — В Вершаг на Угорщині увязнено 6 осіб, що займали ся видаванем фальшивих банкнотів. Сконфісковано також машини і понад 500 підроблених 10-коронівок.

— **Виказ датків**, які зложили Русини з Бережан і повіта до рук місцевого комітету на будову народн. руского театру у Львові: Олександр Баранецкий 2 К, Микола Бачинський 8 К, Ольга Бачинська 2 К, др. Волод. Бачинський 6 К, Осип Білинський 20 К, Леонард Будзиновський 2 К, Григорий Бояк 6 К, Іван Гошовський 2 К, Витовт Гошовський 2 К, Ольга Гординська 2 К, Григорий Дзундза 2 К, Г. Кордубівна 2 К, Володимир Козанкевич 2 К, Михайло Мох 4 К, Омелян Мидляк 2 К, Любіна Нікодемівич 2 К, Іван Прийма 4 К, Іван Рудницький 20 К, др. Петро Рондяк 4 К, Ярослав Сінгалевич 4 К, Ярослав Сойка 80 сот. Степан Томашівський 4 К, о. Теодозий Цар 4 К, Януарій Цурковський 4 К, Іван Цуприк 2 К, др. Андрій Чайковський 12 К, Яків Черемшинський 2 К, Евстах Юзичинський 6 К, — усі як місячні датки за марець і цвітень. — Зенон Вітошинський 3 К, Олександр Дзьоба 3 К, Домна Ленкова 1 К, Володимир Лотоцький 50 с, Василь Мельник 1 К, Едмунд Пачлавський 1 К, — усі як місячні датки за марець. — О. Ілія Кузів 24 К за 1904 рік, о шамб. Соневицький 50 К за 1904 р. др. Ковшевич 9 К за марець, цвітень, май і червень. З провінцій: о. Атаназий Лотоцький 6 К за марець і цвітень, о. Мосора 1 К за марець, о. Іванчук 3 К за марець, о. Дидик 2 К за марець, Ратич 1 К 20 с

Баєрський підпер рукою голову і важко задумав ся. Дихав скоро, як буває у людей в горячці. Червоні пляма на лиці ще побільшилися. Я взяв його за руку. Живчик бив у него так скоро, що я аж налякав ся.

— Чого ви взяли мене за руки? — каже Баєрський, звертаючи до мене свої дивні очі, на чеб саме тепер зі сну прокинув ся.

— Я нічого. Вам справді до шпиталю бо ви недужі.

— Я би вас о щось просив — каже Баєрський, споглядаючи на мене несмілими, благуючими очима.

— Що таке?

— Заплатіть мені чарку горівки, побачите, що се мене поставить на ноги. Я знаю себе... Ви хоч небогаті, та на чарку вас стане. Я хотів оту кожушину продати, та в мене нема сурдута (він розіняв кожушину, під котрою не було не то сурдута, але й камізольки, лиш брудна, подерта сорочка), але мені буває так зимно, так зимно, що аж зубами дзвоню... Купіть, купіть — ах одну чарочку.

— З того нічого не буде. Ви в горячці і горівка вам може пошкодити. Ідіть до шпиталю.

— До шпиталю! Ох нелиці! Ви також не люд, бо ви є членом тої самої публіки, через

котру я зійшов на біду. В моїх очах цілий сьвіт то публіка. Так! Ви се називаєте суспільністю, а у мене під ваша суспільність то публіка... Ви всі вороги правдивих талантів з посьвяченем, іменно з посьвяченем, бо я попри мій талант всьо посьвятив... А публіка мене не пізнала і висвистала, то є ви всі, бо і ви, коли би там були, зробили-б те саме. Ви нелюди, без серця, з ледяною душею.

Баєрський вдарив кулаком, начеб був на сцені Розведеними пальцями заїхав в свою буйну чуприну і сидів при столі, виставляючи від себе ноги.

— Проч від мене, нелюди! — скрикнув нагло... — Ооо! Він мене молоком частує, а чарки горівки жалує... Ну, висвистайте мене тепер, маєте силу, коли сьмієте!... Ну... чоґож не свищете?

Я розумів, що з Баєрским робить ся щось недобре. Догадував ся, що він в деліріюм. Я встав тихо від стола, заплатив і дав на фіякря... Газдині сказав, що сей пан в горячці і треба його відставити до шпиталю, а то готов наробити якої комедії. Вона заенокотіла ся і післала дівчину за фіякром. Мені вже не хогіло вертати ся до Баєрского, поки не надіде фіякер. Я дивив ся лише крізь скляні двері, що він робить. Баєрський сидів все при столі в одваковій поставі і глядів перед себе без мисли. Кожушина на

нім розвернула ся. Сорочка розхристалась і відкрила сухі, загнуті груди.

Мені стало жаль сего чоловіка. Газдиня дивилась на мене наче з гнівом, що я привів їй такого гостя. До молочарів стали сходити ся люди. Баєрський не видів їх, бо не рушив ся з місця. Всі оглядали його цікаво і сїдали в острахом при столах.

Дівчина сказала мені, що заїхав фіякер. Я ввійшов до комнати, де сидів Баєрський і сїпнув его за рукав.

— Баєрський! — кажу — вам вже час збирайте ся!

Він видивив ся на мене:

— Се ви? Чого вам треба, куди час?

Я взяв його за руку і вивів зі склепю. Ноги під ним дрожали і заточували ся як у п'яного. Я поміг ему позашплати кожушину, заложив шапчину, вивів від руку і посадив на фіякра. Фірманови заплатив за курс і шепнув:

— Сего чоловіка треба відставити до головного шпиталю.

Баєрський не знав, що з ним робить ся. Його стала трясти пропасниця і він обулював на собі кожушину.

Фіякер відїхав.

(Дальше буде).

за марець і цвітень, Іванна Соневицка 1 К 20 с за марець, Микола Тих 6 К як половину річного датку, Ганна Левицка 10 К за 1904 рік.

— Дрібні вісті. Вінчане п. Евст. Яримовича, окінч. богослова, з п. Ольгою Бабяківною відбуде ся д. 19. с. м. в Тумирі коло Маріямоля. — Цісар затвердив вибір Здислава Обертінського, властителя дібр в Гуйчи, на презеса, а о. Анто-на Колпачкевича, пароха в Гуйчи, на заступника презеса повітової ради в Рускій Раві. — В камінних ломах в Старяві коло Устрик, що належать до Кальмана Фрайденгайма з Перемишля, придави оноді на смерть відломок скали занятого там добуванем каміня зарібника Николая Тимчишина.

В кожній рускій хаті повинна бути на стіні **мала** всеї Руси-України, видана Р Тов-ом педагогічним у Львові. (Величина : 75x59 см.). Коштує лише 40 сот. Молодїж при науці чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ нашої великої Вітчизни.

Посмертні оповістки

— Зофія з Фредрів гр. Шептицка, мати о. митрополита Шептицького, упокоїла ся в неділю о 5. год. пополудни в Прилбичах коло Судової Вишні в 67. році життя. Похорони будуть в четвер дня 21. с. м. В. і. п.!

Григорій Дашевич Кульчицкий, ем. директор нар. шкіл, властитель золотого хреста заслуги, упокоїв ся по довгій недужі в Коломиї дня 17. с. м. в 86. році життя. Похорони відбудуть ся в вторник дня 19. с. м. В. в. п.!

Телеграми

з дня 18. цвітня.

Будапешт. Спільні наради міністрів тревали вчора пополудни від 3. до 8¼ год. Дальша нарада відбуде ся дня 24. с. м. у Відни.

— **Царгород.** Російський амбасадор був вчора на авденції у султана.

Мадрит. На мароканським побережю викриго табор ворохобників. Военний корабель мароканського султана острілював цілий день в суботу відділи ворохобників.

Вашингтон. Російське правительство оголосило, що буде уважати за шпіона кожного кореспондента, котрий буде послугувати ся телеграфом без дроту, і прикаже кожного такого розстріляти.

Петербург. Управу російської маринарки на Тихім океані переняв по адмір. Макарові, ген. Алексєєв і вибрав «Севастополь» за адміральський панцирник.

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропільській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

Будучність гімназій. Ціна 1 К.
Партийна політика і морал. Ц. 50 с.

Родинне житє (під розвагу руским «соколикам і паннам»). Ц. 50 с.

Соціалїзм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшм»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

„Тревоги автора і видавника“
(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Християнський Календар МІСІОНАРЯ на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з поштової пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми звачний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина со Василія В. в Жовкві.*

Александр Стефан — В. Щурат.
УЧЕБНИК Французької мови
Часть I. *Апробований для всіх середних женских шкіл.*

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

— Від 16. до 30. цвітня 1904. —

Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділю і сьвята 2 представлєнє о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлєнє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Голгофту поему П. Ш. (відбитку в «Католицького Веходу») можна дістати в Ставропільській книгарни у Львові ул. Руска ч. 3. по ціні 20 сот. а з поштовою оплатою 25 сот. (10—10)

Найновіший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ“

комедия в 3 актах зі сьлівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним ювіляльним гумором і жвавим діяльгогом. Ся комедия збогачує знатно галєрию тишів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженим недотепною, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБИЖЕ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. в 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пунілярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краввий і каси ошадности.

АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де єще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізій.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківським; власну провізію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домі «Просьвіти».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова			
посп.	особ.			посп.	особ.				
приходить о годині				відходить о годині					
1.30	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	2.40	6:22	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор		
	6:20	з	Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша		6:30	до	Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний		
	6:50	з	Сокала, Рави рускої		6:43			дв. Підзамче	
	7:35	з	Самбора, Хирова		6:45	до	Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича		
	7:35	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8.25	8:35	до	Кракова Відня, Праги, Берлина	
	7:55		на дв. головний			2.50	9:05	до	Лавочного, Хирова, Калуша
	7:45	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова				9:25	до	Самбора, Хирова
	8:55	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина				9:40	до	Белзця, Сокала, Любачева
	9:57	з	Стрия				10:35	до	Чернівців, Потутор, Десятини
	10:25	з	Рашева, Любачева				10:40	до	Тернополя, Потутор, дв. головний
	11:15	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)				10:57		
1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	3:05	до			Стрия, Хирова, Борислава		
2.15	2.30		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підзамче	3:25			до	Рашева, Любачева	
			на дв. голов.	3:40			до	Самбора, Хирова	
		4:35	з	Стрия, Хирова, Борислава			3:50	до	Яворова
		5:06	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підзамче					
1.40	5:20	з	Яворова	НІЧ					
	5:40	з	Чернівців, Іцкан						
	5:40	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина						
	5:55	з	Белзця, Сокала, Любачева						
	5:55	з	Белзця, Сокала, Любачева						
НІЧ		8:20	з	Яворова	2.51	6:05	до	Станиславова, Жидачева	
12:20	9:20	з	Чернівців, Букарешту	6:15		до	Кракова, Відня, Берлина, Варшави		
8:40	9:50	з	Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова	6:51		до	Яворова		
2.31	10:00	з	Самбора, Сян ка	6:40		до	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		
	10:02	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підзамче	8:05		до	Сокала, Рави рускої		
	10:20		на дв. голов.	9:00		до	Підволочиск, Бродів гол. дворець		
	10:40	з	Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	9:20				дв. Підзамче	
	3:9	з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	10:42		до	Іцкан, Чорткова		
8:30		на дворець головний	10:55	до		Кракова, Відня, Варшави, Праги			
			11:00	до		Підволочиск, Бродів дв. головний			
			11:24				дв. Підзамче		
			11:05	до	Стрия				
			11:11	до	Жовкві (лише що неділі)				
			4:10	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора				

ЗАМІТКА: Пога и часа числять ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно-європейський рїхить ся від часу львівського о 30 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 миш часу львівського — бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє повнєнь в справах залізничних, продає білєти всякого рода і розклада їзди.